

Verksamhetsberättelse för föreningen Landsorts fågelstation 2011

År 2011 var det 24:e verksamhets-året för Landsorts fågelstation. Ringmärkning kunde tyvärr inte bedrivas i samma omfattning som vanligt beroende på att stationen stod utan el under nästan hela vårsäsongen. Detta på grund av att kabeln som tidigare levererat ström kapades i samband med avvecklingen av försvarsanläggningarna på ön. Ny el hann aldrig bli indragen innan tjälen gjorde det omöjligt att gräva för den nya kabeln. Totalt märktes 2976 fåglar under året, vilket är den lägsta siffran någonsin. Den låga märksiffran berodde delvis på att verksamheten endast kunde bedrivas under halva året

Tillståndet för stationsbyggnaden har försämrats mer under det året som gått. Speciellt fönstren börjar bli illa åtgångna av väder och vind. Projektet med att bygga en ny fågelstation har gått långsamt framåt under det gångna verksamhetsåret främst med kontaktarbete för att ordna finansieringen. Ett donationskonto har öppnats och förslag på lämpliga stiftelser att kontakta har tagits fram. För att arbetet ska kunna fortskrida på ett framgångsrikt sätt behövs en eller flera samordnande och drivande personer. Alla som vill engagera sig i arbetet, i stort eller smått, med en ny fågelstation där föreningens medlemmar kan fortsätta vistas och arbeta med ringmärkning och sträckräkning, är varmt välkomna att höra av sig till styrelsen!

Lina Jansson, vice ordförande

Ringmärkningen

2011 blev det sämsta ringmärkningsåret på Landsort sedan fågelstationen startade med 2976 fåglar. Även under försöksåret 1987 märktes fler fåglar. Sammanlagt har nu drygt 172 000 fåglar märkts. Att årets resultat blev så lågt beror till viss del på att nästan ingen verksamhet bedrevs under våren, då stationen var utan elström.

Vår

Endast sporadisk verksamhet bedrevs. Vårsumman blev endast 216 märkta.

Höst (10/9 – 6/11)

Höstverksamheten var dock av ganska normal omfattning. Stationen var kontinuerligt bemannad från mitten av september till början av november, tack vare att främst Raúl Vicente och Henrik Jörgensen var ute längre perioder. Att höstsiffrorna ändå blev extremt låga kan endast förklaras med att väder och vindar gjorde att de flyttande tättingarna undvek öar och uddar längst ut mot Östersjön. Nästan samtliga dagar under hösten var det mycket sparsamt med fåglar på Landsort och många dagar var det dessutom för hård vind för att bedriva ringmärkning i full skala. De flesta andra fågelstationer längs Sveriges Östersjökust drabbades på liknande sätt, men Landsort förefaller ha haft mest otur.

Allmänt

Detta år bedrevs ringmärkningen främst i området kring fågelstationen och Bredmar, men under delar av hösten befanns det lämpligare att märka på Södra udden. Holkprojektet var inställt detta år. Alla uppgifter från årets ringmärkning är inmatade i Fagel2 och redovisade till RC.

Det blev ingen ny märkart för stationen detta år.

Ovanliga fångstarter: hornuggla 1, pärluggla 5, varfågel 1, skata 2 och gråsparv 2.

Arter som utmärkte sig med nästan normala summor: rödhake 727, koltrast 141, blåmes 353, talgoxe 232 och pilfink 50.

Flertalet arter fångades i betydligt lägre antal än normalt och många uteblev helt, varför det inte är meningsfullt att räkna upp dessa.

Thomas Wenninger

Kontroller och återfynd

Under året har vi mottagit 20 återfyndsrapporter om fåglar märkta på Landsort. Det mest avlägsna fyndet var en ärtsångare som märktes i augusti 2010 och hittades död i Libanon 30 april. En näktergal som märktes i juni 2005 kontrollerades vid CES-märkning i Älgviken norr om Nynäshamn efter sex år. En grönsiska märkt i oktober 2010 rapporterades hittad död i Åhus i Skåne (380 km) endast 41 timmar efter märkningen. Grönsiskor blev även kontrollerade eller funna i Polen, Tjeckien och norra Finland. Två gråsiskor kontrollerades i Norge och en sävsparv i Frankrike.

Kontroller av fyra främmande svenskmärkta fåglar och sex märkta i utlandet har resulterat i färdiga fyndrapporter. De svenska var en rödhake från Falsterbo och gråsiskor från Uppland och Östergötland. Roligast var en ärtsångare som märktes drygt sex år tidigare på Utklippan och vid kontrolltillfället var minst sju år och tio månader gammal – näst äldst i Sverige. Äldst av de utländska var en rörsångare som märktes som ung i södra Finland 2004 och kontrollerades i september 2010 på Landsort. Mindre vanligt var också kontrollen i september 2011 av en bergfink som märkts i södra Frankrike i slutet av december 2010 (1805 km). Mindre överraskande var kontrollerna av blåmes och grönsiska från Finland och två gråsiskor från Norge.

Thomas Wenninger

Sträckräkning och observationer

Våren

Som de flesta vet täcktes våren upp väldigt dåligt. Men trots avsaknad av el åkte en del dumdristiga sträckräknare dit under längre perioder.

Mars blev inte så märkvärdig. Ett helgbesök klämdes in den 25-27:e mars, där bland annat ynka 3403 *ejdrar* räknades in. Men en *svartkråka* och en ung *alförrädare* valde att gästa ön under detta besök! Ingen *praktejder* hängdes in. Däremot sågs en ung hona *praktejder* redan i januari.

April månad började bra. Bland fina sträckssiffror kan noteras följande:

Nytt sträckrekord för Stockholmsområdet för *gråhakedopping* med hela 86 ex 19/4!

10 *bläsgäss* sträckte förbi 24/4, 1045 *sjöorrar* 16/4 blev toppnoteringen i år, 4 *pilgrimsfalkar* sträckte i april, 1677 *storspovar* noterades med toppdagen den 23/4 med 407 ex.

Den 16/4 noterades ett bra utsträck på norrudden med trast. 685 *rödvingetrastar*, 286 *björktrastar*, 141 *dubbeltrastar*, 75 *taltrastar* och även 690 *bergfinkar* sågs sträcka ut.

Den 22/4 noterades 800 *bergfinkar* och 2600 *bofinkar* sträckande på norrudden.

En del arter uteblev i några större summor p g a dålig bevakning under de dagar som de toppade. Exempel är *alfågel*, *ejder* och *strandskata*.

Bland roliga arter som gästade och sträckte förbi ön noterades följande:

En försärla sträckte över den 4/4, 4 *mindre sångsvanar* sträckte den 5/4, en *spetsbergsgås* sträckte 5/4, en *skärfläcka* rastade kortvarigt i Bredmar den 8/4, en stationär *brandkronad kungsfågel* sågs och hördes den 9/4, 12 *tundrasädgäss* sträckte den 16/4, ytterligare 2 passerade den 22/4, en enda *ringtrast* rastade den 19/4, en *tretåig mås* samt en *rödspov* sträckte den 20/4, en sjungande *taigasångare* gästade ön den 22/4, en *berguv* sågs även den 23/4, sist och definitivt inte minst sågs en snygg 2K *vitnäbbad islom* sträcka förbi norrudden den 24/4.

Men en av vårens upptäckter gjordes av Mårten Wikström som slog till med Landsorts tredje fynd av *blåstjärt* den 14/4!

För övrigt kan noteras att ett gäng på minst 3 fasaner tog sig ut till ön under april och finns på ön än idag! En helt klart godkänd aprilmånad!

Maj blev också över förväntan.

Trevliga sträcknoteringar:

2881 *svärtor* noterades med en toppdag 6/5 med 1088 på ett par morgontimmar.

593 *småskrakar* noterades med en toppdag 5/5 då 325 ex sträckte.

148 *strandkator* noterades samma dag och detta blev vårens högsta dagsnotering.

Småspov noterades med som mest 108 ex, *gluttsnäppa* med som mest 71 ex, *rödbena* 33 ex, *myrspov* med 90 ex även den 5/5. *Svartsnäppa* noterades med 11 ex den 5/5 och 15 ex 6/5.

Lite roliga arter som gästade ön i maj blev följande:

En sträckande *svartkråka* och en sträckande *bredstjärtad labb* 1/5, en sträckande *fjällgås* och en sträckande *videsparv* 5/5, en rastande *forsärla* 7/5, en sträckande 2K *vitnäbbad islom* 8/5, en sjungande *trastsångare* i Bredmar 20/5, ytterligare en *bredstjärtad labb* sträckte 25/5, en *ägretthäger* sträckte 26/5 45 minuter efter att en *pungmes* sträckte över och en *västlig svarthakad buskskvätta* rastade vid Fårhagen den 27/5. En obestämd *taigasångare/bergstaigasångare* sågs den 7-8/5. Det mesta talar för att det var en *taigasångare*. 3 *halsbandsflugsnappare*, 6 *mindre flugsnappare*, 3 *kentska tärnor* och 3 *rödstrupiga piplärkor* sågs i maj-juni.

Sommaren

Den 1/6 sågs en *skärfläcka* i Bredmar, 1 *sommargylling* hördes den 17/6 och den 18/6 upptäcktes en *turturduva* och en *lundsångare*. Lundsångaren höll revir och hittade även en partner. De fick ut minst 2 ungar i juli! Även turturduvan verkade trivas och obsades även den 24/6. Även ett *höksångarpar* häckade i Saltmar och fick ut 3 ungar! *Svarthakedoppingarna* som höll till i Norrhamn hela våren fick även ut två ungar.

Mot slutet av juni noterades redan en del rörelser av sädesärlor, måsar och vadare.

94 *mindre korsnabbar* sträckte den 26/6 och 132 sträckande *storspovar* sågs den 25/6. En *forsärla* sträckte den 29/6 och ytterligare en den 1/7.

Bevakningen av vadarsträcket kom igång redan 15/7, då bland annat 783 *sjöorrar* räknades in. Vadarsträcket var hyfsat bra under ett par dagar. Bl a noterades över 3700 vadare den 18/7. Majoriteten var förstås *kärnsnäppor* med 2547 ex, *myrspov* med 737 ex, *kustsnäppa* 206 ex och *småspov* med 85 ex. Helt enkelt en toppendag! Återigen noterades ett nytt sträckrekord för Stockholmsområdet för *gråhäger*, med hela 98 st! Likväl noterades 72 *gråhägrar* sträckandes den 27/7! Högsta noteringen av *fiskmå*s blev 2200 ex den 27/7. Högsta noteringen av *skratmå*s blev 610 ex den 20/7. I övrigt kan noteras att 215 *silltrutar* sträckte den 19/8, vilket är en riktigt fin siffra!

En del roliga arter som sågs under sommaren och förhösten:

Bändelkorsnäbb sågs med totala 57 ex, 12 *kentska tärnor* sågs, en *småtärna* sågs 17/7, ytterligare en 15/8 och 2 ex 16/8. En *svarttärna* sågs 22/8 samt en 30/8. En adult *bredstjärtad labb* sågs 6/8. Två vadarter som är fåtaliga på sträck sågs med ett ex vardera; *myrsnäppa* sågs 21/8 och *smalnäbbad simsnäppa* 19/8.

Den 27/8 upptäckte Karl-Erik Sundström en död *fjällpipare* som hade krockat med fyren. Den var färsk och har stoppats upp! Samma dag hade även Kalle en sträckande *rostgumpsvala*. En sådan där dag som han sent kommer att glömma.

Sommaren höjdpunkt gjordes den 3/8 av Bo Holst och Klas Karp då en *blek tornseglare* flög runt fyren på förmiddagen och kunde återupptäckas vid Jutvik på eftermiddagen! Mega!

September hettade till rätt bra med många fina sträckdagar. Såväl rovfåglar som tättingar och sjöfåglar visade sig i fina antal.

En del fina sträcksiffror:

Många dagar noterades *bläsand* med över tusen ex, men just den 4/9 var toppdagen då 2085 ex passerade. Likväl passerade andra simänder som exempelvis *stjärtand* med 395 ex, *skedand* 61 ex och *kricka* 206 ex.

På rovfågelfronten var det bra. *Sparvhökar* fanns uppe i luften hela tiden. En art som visade sig i ovanligt stora antal var *tornfalk*. Den 15/9 sågs 53 ex sträcka bland annat. Just den siffran är nog i grov underkant då de var extremt svårräknade. Över 120 räknades från Örudden samma dag! Även 30 ex passerade 23/9 och 49 ex 24/9. *Bivråkar* sågs en bit in september, då mest ungfåglar. Flera dagar med över 10 ex observerades långt in i september. 32 ex var högsta noteringen även den 15/9.

Ängspiplärka uppträdde också den i ovanligt höga antal om man jämför med de senaste åren. 1045 ex sträckte den 15/9, 835 ex sträckte 16/9 och 1200 ex sträckte 23/9.

Stenfalk sågs så gott som dagligen. Högsta noteringarna blev 10 ex 18/9 och 11 ex 25/9.

Storskarv är en art som har ökat i antal och ses i extremt höga antal på Landsort. 2156 ex passerade 18/9 och 3847 ex 24/9.

Över tusen vadare är ovanligt under andra halvan i september, men 1024 *kärrensäppor* passerade 22/9.

Roliga arter under september:

3 *pärlugglor* ringmärktes i september. 2 *videsparvar* sträckte 27/9, en *forsärla* 26/9, en extremt tidig *berglärka* 19/9, en 3K+ hane *stäpphök* sträckte 11/9, en adult *fjällabb* rastade 4/9, 2 1K sträckte 6/9. *Gulhämpling* är en art som förknippas med våren, men första höstobsen av arten gjordes 15/9 av en sträckande fågel.

8 *kentska tärnor* sågs, 10 *pilgrimsfalkar*, 7 *rödstrupiga piplärkor*, 6 *mindre flugsnäppor*, 10 *bändelkorsnäbbar*, en *turkduva* sågs 17/9, 14 *skärnsäppor* sträckte i september och 2 *sibiriska gransångare* sågs.

Taigasångare gick till och 2 ex sågs 17/9, ytterligare 2 ex 19/9, hela 3 ex 21/9, 1 ex 27/9 samt 1 ex 30/9.

Oktober blev en rätt blåsig månad under första halvan i princip. Dock bjöd oktober på många bra sträckdagar hos de flesta arter. Exceptionellt för månaden var *dvärgmåsar*. Dvärgmåsar måste nästan nämnas separat p g a deras extremt vanliga uppträdande denna höst. *Dvärgmå*s sågs så gott som dagligen och dagar då över 100 ex obsades var inte ovanliga!

Här kommer de högsta siffrorna i oktober: 520 ex 1/10, 775 ex 5/10, 1005 ex 10/10 och 1033 ex

12/10.

Fina sträcksiffror:

Sävspurv sågs rätt talrikt under september och oktober. Högsta dagsnoteringen blev 62 ex sträckande 1/10. Just denna dag upplevdes ett bra sträck för många arter och ett nedfall upplevdes av *rödhakar* och *kungsfåglar* då många hundra kunde räknas in. Exempelvis noterades över 160 *gransångare*! *Trana* sågs med 347 sträckande just denna dag.

Omkring 11950 *ringduvor* sträckte 1/10 och omkring 10040 sträckte 8/10.

Storskarv sågs som mest 3130 sträckande 1/10. 301 *kråkor* och 285 *fjällvråkar* räknades in 8/10. *Gråsiska* uppträdde lite invasionsartat framför allt under senare hälften av hösten. Högsta siffrorna blev följande: 1210 ex 1/10, 1080 ex 8/10 och 2420 ex 31/10.

En del roliga arter som noterades:

8 *sibiriska gransångare*, 5 *bändelkorsnäbbar*, 9 *mindre flugsnappare*, 5 *forsärlor*, 4 *berglärkor*, 6 *bredstjärtade labbar*, 3 *pärlugglor*, 5 *pilgrimsfalkar* och en *falkenerarfalk* (tatarfalk troligen inblandat) sågs. 16 *mindre sångsvanar* passerade ön 26/10, en *kungsörn* sträckte 13/10 och ytterligare en rastade kortvarigt 15/10. Den för Landsort sällsynta *gråsparven* sågs bl a med 6 ex som sträckte 8/10.

Större piplärka: en rastande och en sträckande 2/10. *Taigasångare*: en 1/10, en 9/10 och en 24/10. Den 25/10 noterades både en *kungsfågelsångare* och en *vitgumpad buskskvätta*!

Den 12/10 sågs en högst trolig *rödstjärt* av rasen *samamiscus*. Det finns inga godkända observationer av denna underart i Sverige. Rasen förekommer i Kaukasus.

En *havssula* observerades 10-11/10 och kunde ses från Örudden/Stenstranden den 11:e. Fågeln rörde sig om samma som sågs på Häradsskär och Hartsö Enskär tidigare veckor.

Den 27/10 upplevdes ett riktigt giftigt nedfallsväder. Det vill säga; duggregn, mulet och svaga ostvindar. Minst 450 *koltrastar*, 500 *rödvingetrastar* kunde räknas in och även 200 sträckande *vinterhämplingar* sågs!

Det tog inte lång tid innan en *sibirisk piplärka* hittades av Raul Vicente och Viggo Norrby. Fågeln kunde ses av flera skådare även nästföljande dag.

November var till en början giftig med sydostliga vindar. Och en del fina obsar gjordes därefter.

Fina sträcksiffror:

Just den 6/11 upplevdes ett bra sträck av diverse sjöfåglar. Här följer en del obsar:

229 *gråtrutar*, 744 *fiskmåsar* och 764 *vitkindad gås*. En del roliga arter sågs även denna dag, bland annat följande: En *svartnäbbad islom* som rastade kort på morgonen, 4 unga *bredstjärtade labbar*, 6 1k *tretåiga måsar* och en *skärnäppa* passerade!

Alfågel sågs inte i några stora antal, men den 8/11 passerade 1030 ex.

Kan även passa på att nämna att 30 *snösparvar* passerade i en flock 10/11.

Flera bra novemberarter sågs:

En sen, om än vanlig, *stenskvätta* sågs under 1-3/11 och en *lövsångare* gästade också 2-3/11.

10 *mindre sångsvanar* passerade i november, likväl 2 *bändelkorsnäbbar*, 4 *snösiskor*, en *pilgrimsfalk*, 4 *sibiriska gransångare* och en *tallbit* som gästade 5/11.

Just den 5/11 sågs även en *sibirisk piplärka* och ytterligare en *tretåig mås*. Den *sibiriska piplärkan* utgjorde Sveriges första fynd i november!

Natten 5/11 upplevdes ett extremt nattsträck av trastar och många tusen beräknades ha passerat under en kort tid. Ett besök gjordes vid fyren och en *pärluggla* kunde ses i fyrskenet!

Den 8/11 sågs ytterligare en *tretåig mås*.

Månadens mega blev *bergstaigasångaren* 12/11 som blev Landsorts första fynd av arten!

Fågeln blev endast sedd av Mats Jansson och vi får gratulera till obsen!

Raúl Vicente

Ekonomi

Det blev ett år utan vinst då föreningen haft en del större utgifter för att hålla igång den löpande verksamheten. Föreningen räknar dock med att dessa investeringar kommer att leda till att föreningen går med vinst nästkommande år då förutsättningarna för medlemmarna att övernatta ute på stationen säkrats. Inkomsterna har främst bestått av medlems- och guidningsavgifter samt bidrag. Övernattningarna har inte genererat lika stor inkomst som vanligt eftersom avsaknaden av el under vårsången medförde att färre bodde på stationen.

Daniel Avenäs

Husprojektet

Den tidigare husgruppen har under verksamhetsåret ersatts av styrelsen och inbjudna gäster. Vi har i huvudsak fokuserat på bidragsdelen av projektet, det vill säga att försöka hitta en eller fler möjliga bidragsgivare. Exakt vilken typ av byggnad vi sedan kommer att få möjlighet att bygga, är beroende av hur stora bidrag vi lyckas få. Huvudmålet är att kunna uppföra den byggnad som Mondo arkitekter tidigare ritat åt oss. Vi har även träffat arkitekten Anders Rabenius (som är den som ritat det föreslagna huset). Anders har ett förflutet på Landsort och är själv intresserad av att fågelstationens verksamhet hålls vid liv, bland annat genom en ny stationsbyggnad. Vi har tillsammans sett över tänkbara bidragsgivare och personer som kan tänkas kunna hjälpa oss med processen. Claes Hultling är ytterligare en person som är mån om att husprojektet går framåt och i skrivande stund är vi på väg att boka in ett möte med honom där tanken är att han hjälper oss genom att förmedla kontakt med en person som har erfarenhet av bidragsansökningar för liknande projekt. Parallellt arbetar vi bland annat med att få med oss Nynäshamns kommun för att genom dem kunna söka projektpengar hos andra instanser.

Vi vill också påminna om vårt nya insamlingskonto Pg 60 20 53-1, som öppnats enkom för bidrag till husprojektet. Alla pengar, oavsett storlek på beloppet, tas tacksamt emot.

Johanna Martin

Ungdomsverksamhet

Arbetet med ungdomssektionen har kommit i gång alltmer. En ungdomshelg har anordnats och sektionen har träffats vid ytterligare några tillfällen. För närvarande planeras ett besök på Naturhistoriska riksmuseet. Nedan följer en text om ungdomshelgen:

Så var det dags för höstens ungdomshelg. Initiativtagarna Liam Martin, Albin Berglund och undertecknade tillsammans med Rodrigue Bonnevie, Leo Rudberg och Sixten Hillerhag åkte med 19:10-båten den sjunde oktober ut till Landsort med gott mod. Vi hade alla höga förhoppningar om helgen. Det var ju mitt under höstflytten, och vi hoppades på att få se något alldeles extra de kommande två dagarna.

Lördagen blev den kallaste dagen dittills den hösten. Viggo, Leo och Sixten m fl gick ner till Södra udden för att sätta upp nät och försöka sträckskåda lite. Raul gick upp på Norra medan Anton, Rodrigue och Henrik stannade i Bredmar.

Sträcket gick riktigt bra under dagen, med mycket fjällvråk, ringduva och finkar. När det var dags för artgenomgången kunde vi räkna upp 84 sedda arter under dagen, en klart godkänd dag! Dagens roligaste blev gråsparv, pilgrimsfalk, samt en enligt uppgift grymt sunkig obs på tre nötskrikor som flög förbi på mycket långt håll. Obsen räckte dock gott och väl för att kunna läggas till på dagslistan. På Södra märktes 107 fåglar, däribland den tredje märkta skatan för Landsort, medan vi i Bredmar fick nöja oss med 22 märkta fåglar. Men man ska vara glad för det lilla!

På söndagen bytte vi plats, så Anton, Henrik och Rodrigue gick till Södra medan storgänget lugnt satt kvar och mös i sofforna på stationen. Raul och Viggo sträckte norrut. Sträcket hade lugnat sig lite den här dagen, men man kände ändå potentialen i luften på något sätt. De riktigt fina arterna visade sig dock svårfångade, och det blev mer kvantitet än kvalitet i näten. Norr om Bredmar skrotade Viggo och Raul fram en taigasångare, vilket nog får anses som dagens höjdare.

När halva dagen hade lidit var det dags att dra hemåt. Alla deltagare i ungdomshelgen åkte hem med 13:40-båten, utom Anton, som stannade kvar ett par extra timmar. En till ungdomshelg var till ända, med vackert väder och nya fina upplevelser. De riktiga stänkarna fanns dock inte på plats, men ibland behövs de helt enkelt inte.

Sedan är det ju bara att garva åt havssulan dagen efter.

Anton Castelius och Raúl Vicente

Styrelsen

Under det gångna kalenderåret har styrelsen haft sju protokollförda möten. Styrelsens sammansättning har varit som följer:

	1 januari – 16 mars 2010	16 mars – 31 december 2011
Ordförande	Lina Jansson	Bo Holst
Vice ordförande	Per Johansson	Lina Jansson
Sekreterare	Gunilla Hjorth	Gunilla Hjorth
Kassör	Ingvar Torsson	Daniel Avenäs
Ledamöter	Daniel Avenäs	Per Johansson
	Bo Holst	Johanna Martin
	Jan Ohlsson	Raúl Vicente
	Raúl Vicente	Thomas Wenninger
	Thomas Wenninger	

Medlemmar

Vid årets slut hade föreningen 110 betalande medlemmar, vilket är ungefär på samma nivå som förra året.

Styrelsen vill rikta ett varmt tack till alla som bidragit till fågelstationens ideella verksamhet!

Styrelsen i Landsorts Fågelstation 2011-2012